Prevenció davant del risc químic

El risc químic és aquell susceptible de ser produït per una exposició no controlada a agents químics. Entenem per agent químic qualsevol substància que puga afectar directa o indirectament a les persones (encara que aquestes no estiguen efectuant les tasques). Una substància química pot entrar en l'organisme principalment a través de tres vies: per inhalació (respiració, la més comuna), per ingestió (per la boca) i dèrmica (a través de la pell).

El risc químic pot produir-se en qualsevol tasca que implique la manipulació de substàncies químiques (no és precís que l'estiguem desenvolupant personalment): realització d'activitats docents i d'investigació en laboratoris on es manipulen reactius químics, on es realitzen tasques de soldadura (fums), operacions de desgreixatge, operacions de fosa, operacions bàsiques (destil·lacions, rectificacions, extraccions), neteges amb productes químics, aplicació de plaguicides, etc.

Recomanacions generals de seguretat davant del risc químic:

1. Al laboratori no està permès fumar, menjar ni beure. Tampoc s'hi ha d'emmagatzemar menjar o beguda alguna en frigorífics situats al laboratori.
2. S'ha de llegir l'etiqueta i consultar la fitxa de dades de seguretat dels productes abans d'utilitzar-los. Cal tindre sempre ben localitzades, i a mà, les fitxes de dades de seguretat.
3. No s'ha d'utilitzar mai cap reactiu al qual li falte l'etiqueta del flascó.
4. S'han d'etiquetar adequadament els flascons i recipients als quals s'haja transvasat algun producte o on s'hagen preparat barreges, identificar el contingut d'aquests, a qui pertany i la informació sobre la perillositat (reproduir l'etiquetatge original).
5. Si es reutilitza un recipient, han d'eliminar-se totes les etiquetes anteriors.
6. S'han de seguir els procediments i protocols de treball establerts per a les tasques que es van a realitzar.
7. Utilitzar sempre vitrines de gasos per a totes aquelles operacions en les quals es manipulen substàncies molt tòxiques, carcinògens, mutàgens i al·lèrgenes, o per a aquelles operacions que generen vapors o que incloguen manipulació de substàncies volàtils o que facen mala olor.
8. Les vitrines han de tindre la guillotina baixada mentre es realitzen les reaccions.
9. Treballar sempre amb els sistemes d'extracció i renovació mecànica d'aire connectats.
10. Utilitzar sempre els equips de protecció individual que es requerisquen: com a mínim, protecció ocular (ulleres/pantalles facials) i guants del tipus làtex.
11. Assegurar la desconnexió d'equips, aigua, i, especialment, de gas al finalitzar les activitats.
12. No treballar sol al laboratori o taller. En cas d'accident, l'ajuda no seria immediata.
13. Mai s'ha d'efectuar activitat alguna no autoritzada o no supervisada convenientment.
14. Al laboratori utilitzeu sempre bata; al taller, roba de treball (aquesta roba no es considera EPI).

15. Les bates i roba de treball utilitzades als laboratoris i tallers no s'han de portar a altres llocs de la Universitat (cafeteria, despatxos...).
16. Dur el cabell recollit i no dur polseres, mànigues amples, bufandes, etc., peces soltes, sandàlies o altre tipus de calçat que deixe el peu al descobert.
17. Mantindre el màxim ordre i neteja possible dins del laboratori o del taller (tant pel que fa al comportament personal, com pel que fa al material). La següent relació sempre es verifica:

    DESORDRE = POCA SEGURETAT

18. Per a les activitats en les quals les proteccions col·lectives (vitrines i sistemes d'extracció) no resulten suficients, utilitzar equips de protecció individual per a les vies respiratòries, això és, màscares de protecció.
19. Aplicar les incompatibilitats en l'emmagatzematge.
20. Tindre al lloc de treball la quantitat mínima necessària de productes químics. Per a majors quantitats utilitzar armaris de seguretat o magatzems condicionats adequadament.
21. Comprar les substàncies químiques exclusivament a proveïdors i distribuïdors fiables tècnica i comercialment: únicament haureu de fer-ho amb aquells en els quals l'envàs de la substància comprada siga adequat, i que faciliten el full de dades de seguretat de les substàncies químiques.
22. El transport de productes químics i gasos s'ha de realitzar mitjançant carros especials o altres mitjans similars que oferisquen seguretat davant de caigudes de material. No és aconsellable utilitzar safates per transportar múltiples reactius.
23. Utilitzar el muntacàrregues, quan existisca, per pujar i baixar cilindres de gasos i volums considerables de productes químics.
24. Tractar els residus conforme al procediment establert per l'Oficina de Prevenció i Gestió Mediambiental.

Documents relacionats

- Prevenció davant del risc mecànic.
- Prevenció davant del risc elèctric.
- Prevenció davant del risc biològic.
- Recomanacions de seguretat i higiene en els tallers i laboratoris docents i d'investigació.
- Recomanacions generals sobre identificació, etiquetatge, emmagatzematge i transvasaments de productes químics.
- Accidents greus freqüents en la manipulació de substàncies perilloses. Mesures bàsiques de prevenció.